

Заклик до повстання підтримали й ліві есери, анархісти, махновці та більшовики (2, с. 118).

У ході повстання Директорії не вдалося створити на заміну гетьманської владі дієвого владного механізму. Найчастіше реальна влада в провінції перебувала в руках військових. Саме з того часу вийшов і почав поширюватися по всій Україні своєрідний суспільно-політичний феномен, відомий під назвою «отаманщина». Маючи армійське походження, анархічна «отаманщина» поступово перетворилася на найбільш поширену форму місцевої влади, викликаючи вкрай негативну реакцію населення (1, с. 84).

На початок грудня 1918 р. під контролем Директорії перебувала майже вся територія України, крім Києва. Після 2-тижневої облоги 12 грудня Осадний корпус січових стрільців під командою Євгена Коновальця та Дніпровська дивізії розпочали штурм столиці. На допомогу їм Український військово-революційний комітет підняв повстання в місті. Частина гетьманських сил перейшла на бік Директорії. Становище Павла Скоропадського стало безнадійним і 13 грудня він зрікся влади і покинув Україну разом з німецькими військами (3, с. 171). Наступного дня Директорія урочисто в'їхала до Києва. 26 грудня 1918 р. вона проголосила відновлення Української Народної Республіки.

Література

1. Бойко О. Д. Український національний союз і організація протигетьманського повстання. // Український історичний журнал. 2002. № 4. С. 78-87.
2. Політична історія України ХХ століття. К., Наукова думка, 1998. С. 376.
3. Реєнт. О. Павло Скоропадський. К., Альтернативи, 2009. С. 216.

Євгенія Олександрівна Будюкова – студентка I курсу Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ
Науковий керівник: **Вікторія Олегівна Панкратова** – доцент кафедри юридичних дисциплін Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

СВОБОДА ВІРОСПОВІДАННЯ ЛЮДИНИ: ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ

Як засвідчує історія розвитку людства, релігія надзвичайно вплинула на піднесення прав і свобод людини, національної самосвідомості, формування держави, політичного та духовного життя населення. Неухильне дотримання апробованих міжнародним досвідом принципів свободи віросповідання як невід'ємного права людини є

неодмінною ознакою громадянського суспільства. Для Української держави – це умова повноцінної інтеграції в міжнародне співтовариство, один зі засобів досягнення внутрішньої стабільності у суспільстві.

Мета роботи – розкрити сутність права людини на свободу віросповідання.

Законодавче закріплення свобода віросповідання людини знаходить у наступних нормативно-правових актах: Конституції України; Законах України «Про свободу совісті та релігійні організації»; «Про освіту»; Указі Президента України «Про невідкладні заходи щодо остаточного подолання негативних наслідків тоталітарної політики колишнього Союзу РСР стосовно релігії та відновлення порушених прав церков і релігійних організацій» від 21 березня 2002 р.

Стаття 35 Конституції України визначає, що кожен має право на свободу світогляду і віросповідання (1). Це право включає свободу сповідувати будь-яку релігію або не сповідувати ніякої, безперешкодно відправляти одноособово чи колективно релігійні культи і ритуальні обряди, вести релігійну діяльність. Здійснення цього права може бути обмежене законом лише в інтересах охорони громадського порядку, здоров'я і моральності населення або захисту прав і свобод інших людей. У разі якщо виконання військового обов'язку суперечить релігійним переконанням громадянина, виконання цього обов'язку має бути замінене альтернативною (невійськовою) службою.

Свобода віросповідання є фундаментальною складовою першого покоління прав людини. Вона включає в себе такі елементи: право сповідувати віровчення тієї чи іншої релігії; право відправляти релігійний культ; право утворювати релігійну організацію чи входити до утвореної раніше.

Свобода віросповідання як загальносоціальне (природне) право людини є можливістю людини вчиняти певні дії або утримуватися від їх вчинення, за допомогою чого об'єктивується її віровизнання. Конкретизуючи, можемо відзначити, що свобода віросповідання як загальносоціальне (природне) право людини – це можливість людини вчиняти такі діяння, за допомогою яких приймаються, змінюються та сповідуються релігійні або інші переконання.

Відтак, структура свободи віросповідання як природного права людини – це система тих можливостей, котрі відображають змістовну конкретизацію зазначених прав та зв'язки між ними.

Структурні елементи (можливості) свободи віросповідання людини як загальносоціальних (природних) явищ відображено у міжнародних (універсальних та регіональних) актах з прав людини. Ці акти слугують широко визнаними міжнародними стандартами розглядуваного права.

До структурних елементів свободи віровизнання та свободи віросповідання як загальносоціальних явищ належать такі можливості людини: приймати певну релігію чи інші переконання; змінювати свої релігійні чи інші переконання; сповідувати якусь релігію чи інші переконання; утримуватися від окремих дій, несумісних із релігійними чи іншими переконаннями.

Отже, в законодавчій системі нашої держави, є сформована сфера норм, котрі стосуються свободи світогляду та релігійних організацій. І можна вести мову про наявність інституту законодавства, котрий є основою юридичного забезпечення свободи віросповідання.

Література

1. Конституція України : Офіційний текст. Коментар законодавства України про права та свободи людини і громадянина. URL:<https://www.president.gov.ua/ua/documents/constitution/konstituciya-ukrayini-rozdil-ii>

Марина Вікторівна Гайдар – студентка II курсу Сумської філії
Харківського національного університету внутрішніх справ
Науковий керівник: **Вікторія Олегівна Панкратова** – доцент кафедри
юридичних дисциплін Сумської філії Харківського національного
університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

БУЛІНГ: ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ

Проблема булінгу відома ще з XVI століття. У процесі навчання у дитячих колективах з'явилися негативні тенденції щодо утисків та цькування одних дітей іншими. Термін «булінг» походить з англ. «bully» – хуліган, забіяка; «bullying» – цькування, залякування, третирування. Сьогодні різновиди знущання, глузування, цькування як соціальні явища присутні на різних щаблях соціуму: від систем соціалізації дитини і до дорослих колективів. Одним із найбільш небезпечних проявів булінгу є цькування у дитячих колективах, адже стає причиною низької самооцінки жертви, підвищеного рівня депресивності та тривожності в період формування особистості дитини (1, с.101).

Відповідно до статті 173-4 Кодексу України про адміністративні правопорушення булінгом є діяння учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого (2).